

Fasit til hele *Stein på stein Arbeidsbok*

Her følger fasiten til de oppgavene i arbeidsboka som har et klart svar.

Kapittel 1

- 2 hjemmeværende – barn – hjemme – seg – viktig – utenfor – foretrekker – nok – større
- 3 begynne – ta – giftet – kom – jobbet – foretrekker – være – blir – kommer – søke
- 4 For tida er Sonia hjemmeværende. Snart skal dattera hennes begynne i barnehagen. Før hun giftet seg, jobbet Sonia i barnehage. Når barna blir større, kommer hun til å søke jobb. Hvis hun vil, kan hun få jobb i en barnehage.
- 5 utenfor – i – av – for – i – i – til – til
- 6 for tida – arbeidsledig – gleder seg til – Hva slags – si opp – siden – godkjent – Det er behov for – tar lang tid – fornøyd
- 7 neste – stort – gleder meg – før – mindre – heldigvis – lang – glad – selvstendig
- 8 Hva driver du med?
Jeg er arbeidsledig.
Sjefen sa opp mange.
Jeg jobber som sjåfør.
Gleder du deg til ferien?
Jeg får godkjent utdanningen.
Det er behov for sykepleiere i Norge.
Jobben er selvstendig.
- 9 Hvor – Hva – Hvem – Hvorfor – Hva – Når
- 10 **For eksempel:**
Hva gjør Ella for tida?
Hvor ofte/mange dager i uka jobber hun?
Hva har hun studert tidligere?
Hva har hun lyst til å studere?
Hva slags jobb har hun lyst på?
Hvorfor det?
- 11 Hva driver du med nå?
Hva skal du gjøre etter norskkurset?
Hvorfor jobber du ikke som ingeniør nå?
Hva slags jobber har du hatt her i landet?
Har du lyst til å jobbe i barnehage?
Hva gjorde du før du kom hit?
Når jeg er ferdig med norskkurset, skal jeg søke jobb.
Jeg har tenkt å søke jobb i oljeindustrien.
Jeg har lyst til å tjene mange penger.

- 13 gratulere – fått – som – sykehjem – for – siden – på – ferdig – tall – tatt – ordnet
- 15a henne – dem – ham/han – dere
- 15b oss – meg – deg – dere
- 17a seg – dere – seg – seg – meg
- 17b oss – dere – oss – seg – meg – seg
- 18a giftet deg – gifte oss – gifte meg
gleder meg – gleder seg – Gleder (du) deg
konsentrere seg – konsentrere oss – konsentrere meg
- 19 erfaring – utfordringer – planer – ideer – kanter – kurs – regler
- 20 på – for – selv – noe – til – på – for – for – ut – det
- 23 å begynne å jobbe snart.
til å begynne å jobbe snart.
til å begynne å jobbe snart.
begynne å jobbe snart.
å begynne å jobbe snart.
begynne å jobbe snart.
begynne å jobbe snart.
- 26 jobber – har jobbet – jobbe
har vært – være – er
lærer – har lært – lære
har – ha – har (jeg) hatt
har bodd – bor – bo
- 27 var hun – jobbet jeg – Jeg har jobbet – har hun fått – Han har studert – bodde de – har de bodd –
har du bodd – bodde du – Vi har lært
- 28 har (Amir) fått – begynte – kom – har tatt – jobbet – studerte – likte – lærte – har fått
- 29 skal jeg flytte til Bergen
Jeg skal ha ferie i mai
skal jeg søke jobb i en butikk
skal jeg selge bilen
skal jeg kjøpe leilighet
skal jeg besøke familien
skal jeg jobbe heltid
- 30a skal (vi) flytte
kommer til å
blir/kommer til å bli – drar
kommer til å
Kommer (du) til å
skal komme/kommer
blir

30b **For eksempel:**

skal ta
kommer til å bli
kommer til å ta
blir/kommer til å bli
går

Kapittel 2

- 2a hår – panne – nese – kinn – hals – skulder – nakke – øre – øye – øyebryn
2b ørene – kinn – hår – skulderen/skuldrene – nesen – hodet – øyet – nakken – øyebrynene – pannen

6	pappas far	min bestefar
	mammas bestemor	min oldemor
	pappas søster	min tante
	mammas bror	min onkel
	mannen til søsteren mi	min svoger
	sønnen til tanta mi	min fetter
	datteren til broren min	min niese
	kona til broren min	min svigerinne
	datteren til sønnen min	mitt barnebarn
	sønnen til søsteren mi	min nevø

- 7 Han dro på jobb klokka sju. Han gikk til bussholdeplassen og tok buss nummer 21 til sentrum. På bussen snakket han ikke med noen. Han leste litt nettaviser og så ut av vinduet. På jobben var det mye å gjøre. Han startet dagen med å lese e-poster. Han svarte på så mange som mulig og la resten i en "venteboks". Dem tok han senere på dagen, etter at dagens møter var ferdige.

- 8a å flytte – flytter – flyttet – har flyttet
å jobbe – jobber – jobbet – har jobbet
å besøke – besøker – besøkte – har besøkt
å vokse opp – vokser opp – vokste opp – har vokst opp
å bo – bor – bodde – har bodd
å bygge – bygger – bygde – har bygd
å dra – drar – dro – har dratt
å treffe – treffer – traff – har truffet
å få – får – fikk – har fått
å hjelpe – hjelper – hjalp – har hjulpet

- 8b vokste opp – bor – hjelpe – flytte – traff – har (nettopp) fått – bygge – besøke – jobber

- 9 Han kommer – han flyttet – liker han – han kom – hadde han – bodde han – fikk han – ble Søren – skal de – Søren gleder – leser han

- 11 skille seg – ektepar – Ekteskapet – gift – giftet seg – samboere – skilt – skiller seg – ektefellen

- 12 å oppdra – å kysse – en følelse – å mene – å bestemme – en diskusjon – en behandling – en utdanning/utdannelse – en avgjørelse – å reagere

- 15 I går var jeg hjemme hos foreldrene dine. Jeg hilste også på de to brødrene dine og søstera di. Det var virkelig hyggelig å se hjemmet ditt og snakke med familien din.
- 16a deres – vår – vår – deres – vårt
- 18 si – hans – hans – hans – hans – sine – sin – hans
- 20 De er et ektepar som har vært gift i 20 år. De bor i et hus på landet sammen med barna sine, en gutt og ei jente. Huset deres har en stor, deilig hage med mange blomster og trær. De liker seg i hagen sin, og barna deres er flinke til å hjelpe til. Sønnen deres er 18 år og har nettopp fått førerkort. Han får låne bilen deres noen ganger. De er litt bekymret for dattera si. Hun er 16 år og vil slutte på skolen. Hun liker seg best i hagen deres, der hun kan stelle med blomster og trær. Kanskje dattera deres bør bli gartner?

Kapittel 3

- 1 riktig – riktig – galt – riktig – riktig – galt – riktig – riktig
- 3 med – opp – ut – til – på – opp – til – for
- 8 dyrt – over – mye – full – slå av – ta (laderen) ut
- 12 Budene er høye – Badene er nye – Bordene er stygge – Boligene er gamle – Bøkene er dyre – Legene er unge – Byene er små
- 13 gammel – gamle – gammel – gammelt
lite – små – liten – lite – lita – små – liten
- 15 den gamle – det dyre – de små – det tynne – den lave – den myke – det lille
- 16 nye møbler – det nye huset – et nytt hus
høye trær – de høye boligprisene – det høye fjellet – høye stemmer – de høye budene
en liten stund – små figurer – Et lite øyeblikk – den lille annonsen – de små skoene
- 17a åpen – åpne – åpent – åpne
- 17 b åpen – åpne – åpne – åpent

Kapittel 4

- 2 i en evighet – lei av – alternativ – Til og med – ikke noe for – ukonsentrert – vekk
- 6a deg – seg – seg – dere – seg
- 6b holde seg i form – å holde deg i form – holde dere i form – holde seg i form
- 6c å slanke seg – å slanke meg – slanket seg – å slanke deg – slanke oss
- 7 Stek kyllingen – Vask salaten – Skrell avokadoen – Del tomatene i biter – Legg salaten på et fat
- 9a tyrkisk – Tyrkia – tyrkere – tyrkisk
- 9b Frankrike – Frankrike – franskmenn – fransk
- 9c kinesisk – kinesere – Kina – kinesiske

- 10 i motsetning til – Ifølge – dermed – Når det gjelder
- 12 god – bedre – best
gammel – eldre – eldst
liten – mindre – minst
ung – yngre – yngst
tung – tyngre – tyngst
mange – flere – flest
- 14 større – større – større
mindre – mindre – mindre
yngre – yngre – yngre
- 15 Eksempel:
surt – kaldere – tykke – varme – grå – misfornøyde – sinte – pen – fornøyd – bedre – gladere
- 17 Flinkere – størst – flest – flere – størst – eldst – eldre – eldst – kaldest – kaldere – kaldere
- 18 varmeste – billigste – minste – eldste – beste

Kapittel 5

- 1a en jobb – å jobbe
et intervju – å intervju
en utdanning – å utdanne seg
en erfaring – å erfare
et arbeid – å arbeide
- 1b utdanner – jobb – erfart – arbeid – utdanning – erfaring – jobbet/arbeidet – jobb/arbeid – intervjuet – intervjuet – jobben
- 5 den sørlige – de vestlige – det østlige – de nordlige
- 6 tidligere – Målet – endret seg – litt over
- 7 innvandring immigrasjon
nok tilstrekkelig
øke bli større
spesielt særlig
vanskelig hardt
få skaffe seg
trenge ha behov for
godta akseptere
- 8a utenlandske – utlendinger – utenlandsk – utlandet – utenlandske
- 8b flyktet – flukt – flyktninger – flyktet – flukten – flyktningene
- 10 vokser – har behov for – kompetente – ressurs – stabil
- 11 av – på – til – til/for – av – av – av – til/for – i – med – på – med

- 12 sin – sin – hans – sin – hans – si – deres – deres – sine – hans
- 13 innvandrere – innvandrere – innvandrere – innvandrere – innvandrere – innvandrere – innvandrere
- 14 europeere – europeerne – europeer – europeerne
- 15 Eksempel:
Innbyggere – Folketallet – samene – europeere – befolkningen – nordmennene – innvandrere – asylsøkere – arbeidssøkere – familiemedlemmer – innvandrere
- 16 ei kone – en ring – kona – ringen – ringen – Kona – en hane – høner – hanen – hønene – ringen – hanen – ringen – hønene
- 17 avisen – aviser – avisen
programmet – program – programmer
nyheter – nyheter – Nyhetene
filmer – filmer – filmer
- 20 I fjor søkte han på ti jobber. – Heldigvis fikk han et positivt svar til slutt. – Han begynner i den nye jobben i neste uke. – Før de kom til Norge, skaffet de seg oppholdstillatelse. – Ifølge politikerne har Norge behov for arbeidsinnvandring.
De fleste innvandrerne kom fra nabolandene i 1920. – Registreringsskjemaet kan folk fra EØS-land fylle ut hos politiet.
- 21 De må se etter foreldrene sine, og derfor vil de ikke flytte. – Hvorfor vil de ikke flytte? – De trives på landet, og de vil ikke flytte. – Så lenge barna er små, vil de ikke flytte. – Vil de ikke flytte sammen med deg? – Nei, dessverre vil de ikke flytte sammen med meg.
- 22 Det er – er det – det er – er det – Er det – er det – er det – Det er – det er
- 24 Det er vanskelig å bli kjent med folk her. – Det er viktig at vi ikke gir opp. – Det er fint at vi kjenner hverandre. – Det er ikke lett å komme hit alene. – Det var også vanskelig å reise hjemmefra. – Det betyr mye at vi har fått oss jobb her.

Kapittel 6

- 3 egentlig – true – følelse – typisk – lukt – landskap – toleranse
- 4 har livet forandret seg – ser nordmenn – snakker de – bruker nordmenn – de vil gjerne – klærne deres er – går de fleste – de er – var det – hadde de ikke – Mange hadde ikke – gikk mange unge menn
- 5a å feire en feiring
 å symbolisere et symbol
 å danse en dans
 å synge en sang
- 5b Eksempel:
 symboliserer – et symbol – sangen – synger – sang – feiret – sang – danset – feiring

- 6 pent – pen – pene
fint – fine – fint
god – godt – gode
- 10 kjemper – danne – påvirke – bevise – inspirerte – kåret
- 11 største – lengste – korteste – yngste – eldste – beste
- 13 Trollet er kjempestort, sterkt, stygt, sint, gammelt, rikt og dumt.
- 14 rike – rik – rikt – rike – rik
gammel – gamle – gammel – gammelt – gamle
internasjonale – internasjonalt – internasjonalt – internasjonal
- 15 fine – fineste – fine – finere – liten – minste – små – små – minste – liten – minste
- 16 riktig – galt – riktig – galt – riktig – galt – galt – riktig – riktig – riktig – galt – galt – galt – galt – riktig
- 17 hogger trær med ei øks – legger maten i en skinnsekk – henter vann fra en brønn – bærer vannet i to bøtter – koker grøt i ei gryte – spiser grøten med ei skje
- 18 ute – ut – ute – ut – ute – ut
opp – opp – opp – oppe – oppe – opp
inn – inn – inne – inn
hjemmefra – hjemme – hjem – hjem
- 21 blir vekket – blir samlet – blir levert – blir lest – blir reparert – blir sendt
- 22 Alle naboene blir invitert. – Leiligheten blir vasket. – Potetene blir kokt. – Fisken blir stekt. – Bordet blir dekket med lys og blomster.
- 23 Alle naboene ble invitert. – Leiligheten ble vasket. – Potetene ble kokt. – Fisken ble stekt. – Bordet ble dekket med lys og blomster.

Kapittel 7

- 2 pugging/en - samarbeid/et – å overdrive – press/et – konkurranse/n – å diskutere – å forklare – konkurranse – pugge – press – konkurrere – konkurranse – samarbeidet – overdriver – diskusjoner – samarbeid – forklaringer – diskutere
- 3 respekt – disiplin – avstand – samarbeid – karakterer
- 4 så lite som mulig – så få (lekser) som mulig – så gode (karakterer) som mulig – så mye (hjemmearbeid) som mulig – så vanskelige (oppgaver) som mulig
- 5 gammeldags – selvstendige – vanskelige – tidligere – uenige – dårlige – mer – sunt – flinkere
- 9 forandrer seg – skaffe seg – kilde – nyttig – ulike – viktig – vurdere

- 10 for – til – med – om – for – På – I – for
- 11 trygge – samarbeid – konkurranse – forskjellige – praktiske – teoretiske – konsentrere seg – oppdragelse
- 12 grunnskolen – barnetrinnet – ungdomstrinnet – obligatorisk – videregående skole – yrkesfaglige – praktiske – teori
- 14 satser på – fortsetter – tradisjonelle – mislykket – godt under – holder seg unna – I overkant av
- 16 **For eksempel:**
samfunnet forandrer seg – For å føle med – legge til rette – har man rett til – egne kurs – er det mulig å ta utdanning på høyskoler og universiteter – gratis
- 17a Mange unge tar lang utdanning.
Noen av de unge vil helst få seg jobb.
Det bor noen gamle i blokka vår.
De synes at de unge bråker for mye.
- 17b gamle – gamle – gamle – gamle
unge – unge – unge – unge
voksne – voksne – voksne – voksne
rike – rike – rike – rike
- 20 i – med – i – om – i – om – om – i – med
- 23 at de liker seg på skolen
at læreren deres alltid er grei
at han aldri er sur
at han hjelper dem hele tida
at de snart må søke plass på en ny skole
at de ikke vil skifte skole
- 24 om det er kaldt ute
om skolen er åpen på lørdag
om elevene liker grammatikk
om Nina skal skifte jobb
om læreren kan hjelpe
passasjerene må vente
- 25 om de kommer
at de kommer
om de kommer
om de kommer
- om hun er syk
(at) hun er syk
at hun er syk
om hun er syk
om hun er syk

- 27 Hun kom til Norge da hun var ti år.
Når jeg blir gammel, vil jeg flytte.
Hun fikk ikke jobben fordi hun var for ung.
Selv om de var trøtte, måtte de gjøre hjemmeleksene.
Hvis du ikke vil gå på kino, kan vi bli hjemme.
- 29a Når han har tatt eksamen, skal han begynne å arbeide.
Han skal begynne å arbeide etter at han har tatt eksamen.
Etter at han har tatt eksamen, skal han begynne å arbeide.
Han skal begynne å arbeide når han har tatt eksamen.
- 29b Etter at de har spart penger, skal de kjøpe ny bil.
De skal kjøpe ny bil etter at de har spart penger.
Når de har spart penger, skal de kjøpe ny bil.
De skal kjøpe ny bil når de har spart penger.

Kapittel 8

- 1 med – inn – fra – for – på – ut – av – at – på – på – for
- 2 **For eksempel:**
det går i den nye jobben
at han liker seg godt
om han er blitt
kjent med
reiste seg (da sjefen) kom inn på
på å le seg i hjel
ikke at
sikker på det
er høflig
om han hadde tid til å hjelpe henne
- 3
gå	går	gikk	har gått
ta	tar	tok	har tatt
sitte	sitter	satt	har sittet
komme	kommer	kom	har kommet
sette	setter	satte	har satt
se	ser	så	har sett
synes	synes	syntes	har syntes
holde	holder	holdt	har holdt
forstå	forstår	forsto	har forstått
gjøre	gjør	gjorde	har gjort
spørre	spør	spurte	har spurt
hjelpe	hjelper	hjalp	har hjulpet
gi	gir	ga	har gitt
- 7 mekaniker – hendene – verktøy – verksted – yrkesfaglig studieprogram/studieretning – deltid – søknad – CV – referanser
- 8 til – i – som – for – om – etter – som – til – for

- 9 ansatte – verkstedet – utvikling – lønn – arbeidsmiljø – fagbrev – selvstendig – krav – Søknadsfrist
- 12 på – i – med – på – om – i – på – etter – i – på – i – på – til – om – om – med – med – ved
- 14 utfordring – noe man må jobbe hardt for å klare
arbeidssøker – en som er på jakt etter en jobb
resultat – en følge
konflikt – uenighet, strid
kollega – arbeidskamerat
arbeidsgiver – en som har arbeidere i sin tjeneste
skikkelig – ordentlig
- 15 blant – for – av – på – over – ved (hjelp) av – etter – Ved – til – for – om
- 16 fikk – la – fulgte – skrev – gjorde – valgte – fortalte – tok – ba – fant
- 17a i juli – i september
- 18 Jeg liker meg – Jeg liker meg
hun liker seg – Liker hun seg
Vi liker oss – vi liker oss
liker dere dere – Liker dere dere
- 19 Du ser glad ut.
Dere ser trøtte ut.
Barna ser syke ut.
Hunden ser syk ut.
Du ser trøtt ut.
De ser glade ut.
- 20 er sikker på
Er (du) sikker på
er (ikke helt) sikre
er (ikke) sikkert
er sikkert
er (ikke helt) sikker på
er (så) sikre på
er sikkert
- 21 når de kommer
hva legen sier
hva elevene gjør
hvor bussen stopper
når bussen kommer
hvorfor de vil flytte
hva dette betyr
hvorfor dette er feil
hvordan de gjorde det
når Per skal flytte
når vi får fri

hva de sa

23a hva hun – hvor hun – hvorfor hun – når hun – hvem hun

23b Læreren lurte på hvilken oppgave hun ikke forsto.
Han spurte hvorfor vi ikke ville komme.
Jeg vet ikke hvem som har ansvar for maten.
Han er usikker på hvordan han skal finne jobb.

24 som er fem år
som er veldig gammel
som bor i Oslo
som er morsomt
som heter Yasmin
som går på skolen

som jeg vil selge
som hun skal besøke
som jeg kjenner
som han liker
som jeg trener sammen med
som han tenker mye på

26 Jeg har en jobb som jeg synes er interessant.
Han har søkt en jobb som krever gode norskkunnskaper.
Hun har noen venner som vil hjelpe henne.
Jeg har kjøpt en gammel bil som jeg liker veldig godt.

27 som kommer fra Italia.
som er lærer.
som spiller fotball.

som jeg kjenner godt.
som jeg snakker mye med.
som jeg stoler på.

28 som ikke kan gå på ski.
som ikke liker norsk mat.
som ikke snakker norsk.

som jeg ikke har hilst på.
som jeg ikke vil snakke med.
som jeg ikke er sjalu på.

29 Han har en kjæreste som heter Maria.
De har kjøpt et stort hus som er veldig fint.
Hun har fått seg en katt som hun er veldig glad i.
Jeg har en bestefar som jeg snakker mye med.

31 Det er elevene som skal lage maten på festen.
Er det lærerne som skal synge og spille?

Kapittel 9

- 1 i – med – om – for – om – til – av – over – av – i
- 2 interesserer – interessert – interessant – interesse – interessert – interesser – interessant – interesserer
- 3 kritiserer avisen
inviterte pressen
skriver mye om kjendiser
publiserte private bilder
vurderte klagen
filmet barna
- 5 **Usain Bolt** fra Jamaica. Sprinter. Verdensrekordholder på 100 og 200 meter.
Angela Merkel. Tysk forbundskansler. Sentral politiker i EU.
Kate (født Middleton), nå hertuginne av Cambridge, gift med den britiske tronarvingen William.
Michelle Bachelet. Chiles første kvinnelige president 2006–2010. Gjenvälgt i 2013.
Ban Ki-moon. Generalsekretær i FN. Tidligere utenriksminister i Sør-Korea.
Edward Snowden. Amerikansk IT-tekniker som lekket opplysninger om amerikanske etterretningsprogram. I skrivende stund i politisk asyl i Russland.
- 6a abonnement/et, abonnent/en – interessere – oppdatere – informasjon/en – bestemme – hendelse/n – krig/en – kritisere – dramatikk/en, drama/et – interessant, interessert – katastrofe/n
- 9 politikk – politikere
fotball – kamper
mat – kaker
- 10 Over 90 % – Over halvparten – En fjerdedel
- 13 er til – klarte meg – Takket være – er nødt til å – følge med – jammen
- 14 til – i – av – for – om – til – med – for – til – for – På
- 15 ut – av – av – til – for – til – til
- 16 sensurere – ytringer – begrense – straffe – meninger – diskutere – vurdere – delta – dømte – erstatning
- 17a frihet/en – mulighet/en – kritisk – demokrati/et – praksis/en
- 17b frihet – praksis – demokratisk – mulig – kritiske
- 18a Det synes jeg. Det tror jeg. Det synes jeg. Det tror jeg. Det synes jeg. Det synes jeg.
- 18b Det synes jeg ikke. Det tror jeg ikke. Det synes jeg ikke. Det tror jeg ikke. Det synes jeg ikke.
- 19 Tror – tror – synes – synes – synes – tror – Tror – tror – synes – synes – tror

- 20 mye melk – mye frukt – mye mat – Mange ungdommer (bruker) mye tid – mange land – mange politikere
- 21 få venner – lite fisk – lite krydder – få lærere – få fag – lite matematikk – lite bensin – mange mil
- 22 aviser – aviser – avisene
nyheter – nyheter – nyheter
informasjon – informasjonen – informasjon
- 23 noe – noe – noen – noen – Noen
mange – mye – mange – mye – mange
få – lite – få – lite – få
- 24 mer – flere – færre – mindre – flere – mer – mindre – færre
- 25 De fleste – De fleste – de fleste – det meste – det meste – de fleste
- 26 Det er noen ganger uenighet mellom politikerne.
Noen mener at det er bra med private skoler.
Andre synes at de fleste elevene bør gå i den offentlige skolen.
I et demokratisk samfunn skal befolkningen ha mye makt.

Kapittel 10

2

TØMMER
HUSDYR
JORDA
KYSTEN
TØRKET

Løsning: ørret

- 3 **For eksempel:**
i tillegg til – ansvar for husdyrene – hele livet – hadde kirken – traff – forelsket – gifte seg – press
– generasjoner – flyttet – svigerforeldrene
- 4 På – på – I – Langs – i med – i – til – for – på – Om – for – med – med – av – av – for – på – i
- 5 Dessuten – prate – treffe – fikk lov til – legge press på – svigerforeldrene – som regel
- 6 Han har bodd – bodde han – har han bodd
har jeg drømt – drømte jeg – jeg drømte
fikk de – de har fått – Har de fått
- 9 ny fabrikk – nye fabrikkene – nye fabrikker – nye fabrikkene
store hus – store husene – stort hus – store huset
- 10 på – For – siden – fra – til – på – i – på – av – i – av – til – Om – av – i – på – i – av – til
- 12 like – hardere – like – som – like mye – mer

- 13 kaldere – enn, like kaldt – som, så kaldt – som
varmere – enn, like varmt – som, like varmt – som
- 14 yngre enn – like gammel – like gamle – eldre enn – så gamle som
så høy som – like høye – høyere enn
- 15a større – like – som – like – som – like – like – som – færre – flere
- 17 å finne – å få – å jobbe – kjøre – å få – ta – si – å finne – gjøre – være – å snakke – vite – spørre – å
dra
- 18 å jobbe – jobbe – å jobbe – å jobbe – å jobbe – jobber – å jobbe – jobbe – jobbe – å jobbe
- 19 Det var et hardt liv å være husmann.
Det er viktig å finne jobb.
Det var vanskelig å forandre samfunnet.
Det var en løsning for mange å flytte til byen.
Det er interessant å lese historie.
Det er ikke lett å få en interessant jobb.

Kapittel 11

- 1 leter (du) etter – tar vare på – trenger – godt betalte – kortsiktig – risikoen – Enkelte
- 3 utlandet – utenlandske – utlendingene – utlendinger – utenlandske
- 5 i 1960-årene – så det mørkt ut – uten å finne noe – unntatt et selskap ga opp – sjette største –
nest største – regner med – holde på i noen tiår til – dekker omtrent en femdel av – Størstedelen
av
- 6 økonomiske – erfaring – produserer – eksporten – teknologien – effektive – utenlandske –
europeiske
- 7a forurensning/en – utslipp/et – endring/en – å hindre – å øke – å trappe ned – å satse – å investere
- 7b forurensning – slipper ut – endringer – hindre – forurensningen – økte – utslippene – trappe ned
– satse – investering
- 12 verken – eller, verken – eller, både – og, både – og, enten – eller, verken – eller, enten – eller
- 14 brukes – brukes – stekes – eksporteres – selges – avgjøres – reddes – vernes – låses – kokes
- 15 diskutere dette – gjøre denne oppgaven hjemme – gjøre setningene om til aktiv/gjøre om
setningene – gjentar ordene to ganger – oppbevare billetten under hele reisen – fylle ut disse
feltene – stanse klimaendringene – redusere utslippene – redusere bilkjøringen
- 16 ble bedt om å delta
letes etter olje i nye områder
selges til utlandet
brukes i industrien

Kapittel 12

- 1 på – av – til – i – for – på – uten – av – til – av – med – av – til – til – av
- 3a Eksempel:
Når man er pensjonist/gammel, kan man få alderspensjon. – Man får minstepensjon dersom man ikke har hatt inntekt, eller har hatt en nokså liten inntekt. – Hvis man ikke har mulighet til å arbeide, kan man få uførepensjon. – For å få dagpenger, må man være reell arbeidssøker.
- 3b Man må ha bodd 40 år i landet for å få full minstepensjon. – Man må ha vært ansatt i minst fire uker for å få sykepenger. – For å uførepensjon må man være mellom 18 og 67 år. – For å få dagpenger må man være villig til å ta den jobben man får tilbud om.
- 4 Hovedmålet – hjelp – arbeidsløs – råd – greier – Uansett – vi kan leve av – passe på – trenger – lønne seg – Dessuten – tolerere – beskjedne – attraktivt
- 6a 1: å sikre – 2: å kreve – 3: å hjelpe – 4: å leve – 5: å tolerere
6: solidaritet/en – 7: felles – 8: fattig – 9: økonomisk
- 6b sikre – krevde – hjalp – levde – tolererer – Solidaritet – felles – fattige – økonomiske
- 8 barn – barnet – barn – barna
fedre – faren – fedre – fedre
mødre – mor – mødrene – mødre
- 10 Eksempel:
Hun har behov for medisinsk behandling. – Hun er nødt til å ta medisiner. – Hun må gå til kontroll hver uke. – Hun trenger en resept fra legen. – Hun har behov for mer behandling. – Hun må ha ny time hos legen.
- 12 en film for barn – en film for ungdom – en film om kjærlighet – en film om krig – en film om natur – en film om/med reklame – en film som gir informasjon – en film som er animert
- 16 helsetjeneste – velferdsstat – uførepensjon – arbeidsplass – fødselspermisjon – barnefamilie – sykehus – legebehandling – rengjøringshjelp

Kapittel 13

- 1 kalles – drev – hadde – fraktet – seilte – oppdaget – slo seg ned – plyndre – stjele – ta – solgte – ble
- 2 har – driver – dra – stjele – bringe – får – tvinge
- 3 vestover – nordover – sørover/sydover – østover
- 4a kristendom/men – rik – religiøs – interesse/n
- 4b kristen – kristendommen – kristent – kristne
rike – rikdommer
religion – religiøse – religionen
interessert – interesser

- 6 ble drept – ble overfalt – ble stjålet – ble solgt – ble kjøpt – ble (Olav) døpt
- 8 varte – tok – forsvant – ble skrevet – bygde – ble – støttet
- 9 Den danske kongen hadde mye makt
Den norske grunnloven ble skrevet på Eidsvoll
De norske dialektene levde videre
Den franske keiseren tapte krigen
De nordiske vikingene var brutale
De økonomiske forskjellene var store
- 10 tap – velge – Parlamentarismen – makt – selvstendighet – demokratisk
- 11 Norge ønsket en demokratisk grunnlov.
Norge ble selvstendig i 1905.
Norge fikk sin selvstendighet i 1905.
Folket velger Stortinget.
Stortinget velges av folket.
Stortinget fikk mer makt i 1884.
Regjeringen skal godtas av Stortinget.
Lovene vedtas av Stortinget.
- 16 Etter at han hadde skrevet brevet, tok han fram avisen
Han tok fram avisen da han hadde skrevet brevet
- Etter at hun hadde snakket med ham, gikk hun ut
Hun gikk ut da hun hadde snakket med ham
Da hun hadde snakket med ham, gikk hun ut
Hun gikk ut etter at hun hadde snakket med ham
- 17 hadde flyttet – hadde stengt – hadde solgt – hadde tatt – hadde sluttet – hadde tatt – hadde giftet deg
- 18 tatt norskprøve 2.
hadde søkt på flere jobber.
ikke hadde fått svar ennå.
ikke hadde gitt opp.
- 19 hadde drept – hadde bodd – hadde snakket – hadde vært
- 20 at han måtte gå
at han ikke ville gå
at han burde gå
at han ikke kunne gå
- 21 ville drepe – måtte flykte – ikke skulle bli – ville dra – kunne bli – ikke burde bli
- 22 måtte betale
kunne fortsette
burde vente

ville slutte
 skulle flytte
 burde lese mer
 ville ha flere oppgaver
 ikke skulle dra
 ikke kunne få fri
 ikke ville komme
 alltid skulle klage

23 hadde – ville – skulle – ville – hadde – ville – skulle – skulle – hadde – kunne – måtte

Kapittel 14

- 1a
en rettighet	å ha rett (til)
et vedtak	å vedta
en erklæring	å erklære
et ansvar	å ha ansvar for
en respekt	å respektere
et forsvar	å forsvare
en ytring	å ytre
- 1b Eksempel: (ha) respekt (for) – menneskeerklæringen – har rett (til) – vedtatt – ansvar – forsvare
- 4 fikk Norge – Mye har forandret seg – kunne en mann – han ikke ønsket – ville nok en mann – andre antakelig ville – er det – det er – gutter og jenter velger – guttene studerer – velger mange jenter
- 5 altfor lav – du holder deg – uttrykk for – forbudt – våger – knust
- 6
buddhisme/n	en buddhist	buddhistisk	et (buddhist- eller buddha-)tempel
hinduisme/n	en hinduist	hinduistisk	et (hinduistisk eller hindu-)tempel
islam	en muslim	islamsk	en moské
kristendom/men	en kristen	kristen	en kirke
jødedom/men	en jøde	jødisk	en synagoge
- 8a
sosialisme	sosialist	sosialistisk
kapitalisme	kapitalist	kapitalistisk
kommunisme	kommunist	kommunistisk
marxisme	marxist	marxistisk
nasjonalisme	nasjonalist	nasjonalistisk
feminisme	feminist	feministisk
optimisme	optimist	optimistisk
pessimisme	pessimist	pessimistisk
egoisme	egoist	egoistisk
imperialisme	imperialist	imperialistisk
- 9 blir utnevnt – blir betalt – ble (elevene) undervist – blir (elevene) fortalt – blir respektert – blir sendt

- 10 Kristne høytider markeres i skolen. – Ingen skal påvirkes. – Hvordan uttales ”biskop”? – Skrives «Grunnlov» med dobbel n? – Undervisningen bør stoppes. – Kan denne kjolen vaskes? – Kan dette skjerfet strykes?
- 11 For to år siden. – I to år. – Om to år. – Om to år. – For to år siden. – For to år siden. – I to år. – Om to år.
- 12 for (mange år) siden – etter – i – i – For (to år) siden – siden – om – neste – til
- 14a
trygg	trygghet/en
kjærlig	kjærlighet/en
autoritær	autoritet/en
redd	redsel/en
sunn	sunnhet/en
sterk	styrke
- 14b Eksempel: trygg – sunne – autoritær – kjærligheten – redde – trygg – kjærlighet – kjærlige
- 15
trist	glad
barn	voksen
sterk	svak
tillatt	forbudt
usikker	trygg
indre	ytre
vanskelig	lett
minsker	øker
galt	rett
- 16 Likevel – Selv om – men – selv om – men – selv om – Likevel
- 17 Hun fikk ikke lov til å dra. Likevel ble hun ikke skuffet.
 Selv om hun ikke fikk lov til å dra, ble hun ikke skuffet/Hun ble ikke skuffet selv om hun ikke fikk lov til dra.
 Hun fikk ikke lov til å dra, men hun ble ikke skuffet.
 Selv om de er veldig flinke, får de ikke fortsette på skolen ./ De får ikke lov til å fortsette på skolen selv om de er veldig flinke.
 De er veldig flinke. Likevel får de ikke lov til å fortsette på skolen.
 De er veldig flinke, men de får ikke fortsette på skolen.
- 18 Det var for kaldt om vinteren. Derfor likte han seg ikke der.
 Han likte seg ikke der fordi det var for kaldt om vinteren./ Fordi det var for kaldt om vinteren, likte han seg ikke der.
 Hun ville såre ham. Derfor løy hun for ham.
 Fordi hun ikke ville såre ham, løy hun for ham. / Hun løy for ham fordi hun ikke ville såre ham.
 De må reparere bilen. Derfor har de ikke råd til ferie i år.
 Fordi de må reparere bilen, har de ikke råd til ferie i år. / De har ikke råd til ferie i år fordi de må reparere bilen.
 Jeg føler meg ikke frisk. Derfor kommer jeg ikke i dag.
 Fordi jeg ikke føler meg frisk, kommer jeg ikke i dag. / Jeg kommer ikke i dag fordi jeg ikke føler meg frisk.

- 19 Henrik Ibsen er en berømt forfatter, og mest kjent er kanskje skuespillet *Et dukkehjem*. Det handler om Nora, mannen hennes og barna deres. Nora er ung, vakker og glad, men hun har en hemmelighet. For noen år siden ble mannen hennes, som heter Torvald, syk. Nora ville hjelpe ham, men hun hadde ikke penger. Fordi hun var kvinne, fikk hun ikke låne penger i banken. Hun skaffet seg et privat lån ved å undertegne med falskt navn. Da Torvald får vite dette, blir han rasende. «Du har ødelagt mitt liv», roper han til henne. Da sier Nora at han skal sette seg ned og høre på henne. Etter at hun har snakket med ham, går hun både fra mannen sin, barna sine og hjemmet sitt.